

Sygn. akt **III S 101/16**

POSTANOWIENIE

Dnia 21 września 2016 roku

Sąd Okręgowy w Gliwicach III Wydział Cywilny Odwoławczy

w składzie:

Przewodniczący – Sędzia SO Tomasz Pawlik

Sędziowie SO Barbara Braziewicz

SO Marcin Rak (spr.)

po rozpoznaniu w dniu 21 września 2016 roku w Gliwicach

na posiedzeniu niejawnym

sprawy ze skarg wierzycieli J. P. i T. P. (P.)

z udziałem Komornika Sądowego przy Sądzie Rejonowym w Gliwicach I. R.

o stwierdzenie przewlekłości postępowania egzekucyjnego

prowadzonego przez Komornika Sądowego przy Sądzie Rejonowym w Gliwicach I. R. po sygnaturą Km 388/15

postanawia:

1. stwierdzić, że w sprawie egzekucyjnej prowadzonej przez Komornika Sądowego przy Sądzie Rejonowym w Gliwicach I. R. pod sygnaturą Km 388/15 nastąpiła przewlekłość postępowania;
2. przyznać skarżącemu J. P. od Komornika Sądowego przy Sądzie Rejonowym w Gliwicach I. R. kwotę 2.000 zł (dwa tysiące złotych);
3. przyznać skarżącej T. P. od Komornika Sądowego przy Sądzie Rejonowym w Gliwicach I. R. kwotę 2.000 zł (dwa tysiące złotych);
4. polecić Komornikowi Sądowemu przy Sądzie Rejonowym w Gliwicach I. R. aby w sprawie Km 388/15 podęła czynności w celu nadania dalszego biegu sprawie;
5. zasądzić od Komornika Sądowego przy Sądzie Rejonowym w Gliwicach I. R. na rzecz skarżącego J. P. kwotę 120 zł (sto dwadzieścia czterdzieści złotych) tytułem zwrotu kosztów postępowania skargowego;
6. zasądzić od Komornika Sądowego przy Sądzie Rejonowym w Gliwicach I. R. na rzecz skarżącej T. P. kwotę 120 zł (sto dwadzieścia czterdzieści złotych) tytułem zwrotu kosztów postępowania skargowego
7. zwrócić skarżącym kwoty po 100 (sto) złotych uiszczone tytułem opłat od skarg.

SSO Marcin Rak SSO Tomasz Pawlik SSO Barbara Braziewicz

Sygn. akt **III S 101/16**

UZASADNIENIE

Wierzyciele w dniu 6 maja 2016 roku złożyli skargi na naruszenie prawa strony do rozpoznania sprawy w postępowaniu egzekucyjnym bez nieuzasadnionej zwłoki, w sprawie prowadzonej przez Komornika Sądowego przy Sądzie Rejonowym w Gliwicach I. R. pod sygn. akt Km 388/15. Domagali się stwierdzenia przewlekłości tegoż postępowania, wydania komornikowi zaleceń zmierzających do prawidłowego prowadzenia egzekucji oraz przyznania od komornika na rzecz każdego ze skarżących sum pieniężnych w wysokości po 2.000 złotych. W uzasadnieniu wskazali, że wniosek egzekucyjny złożyli w dniu 23 lutego 2015 roku. Po przeprowadzeniu wstępnych czynności egzekucyjnych Komornik postanowieniem z 31 marca 2015 roku zawiesił z urzędu postępowanie egzekucyjne do czasu rozpoznania powództwa przeciwegzekucyjnego dłużnika. Powództwo to zostało oddalone wyrokiem z 19 maja 2015 roku. Pomimo powiadomienia Komornika o istnieniu podstaw do podjęcia postępowania Komornik nie uczynił tego. Przemawiało to w ocenie skarżących za stwierdzeniem przewlekłości postępowania.

Komornik wniósł o oddalenie skarg. Przedstawiając tok podejmowanych czynności wskazał, że postępowanie egzekucyjne zostało zawieszona na podstawie art. 177§1 pkt 1 k.p.c. w zw. z art. 13§2 k.p.c. a postanowienie w tym przedmiocie nie zostało zaskarżone. Wywodził, że zarówno wierzyciel jak i Sąd Rejonowy nie przekazali informacji o zakończeniu postępowania egzekucyjnego. Nadto wskazał, że pouczał pełnomocnika wierzyciela o konieczności złożenia wniosku o podjęcie postępowania egzekucyjnego.

Sąd Okręgowy ustalił, co następuje:

Wniosek egzekucyjny wpłynął do Komornika w dniu 15 lutego 2015 roku. Obejmował żądanie wszczęcia egzekucji kwoty 824,51 zł z odsetkami, przy uwzględnieniu zaspokojenia wierzycieli kwotą 250,65 zł w toku poprzedniej egzekucji. Wierzyciele domagali się skierowania egzekucji do ruchomości, zajętej u dłużnika gotówki oraz wierzytelności z tytułu zwrotu podatku.

Dnia 26 lutego 2015 roku Komornik sporządził zawiadomienie o wszczęciu postępowania egzekucyjnego, wezwanie dłużnika do złożenia wyjaśnień w trybie art. 801 k.p.c. oraz zajęcie wierzytelności, nadto dokonał zapytań w systemie (...) i (...) co do składników majątku dłużnika.

Dnia 2 marca 2015 roku Komornik dokonał zajęcia ruchomości w mieszkaniu dłużnika i wysłuchał dłużnika, który zadeklarował spłatę zobowiązania w całości.

Kolejną czynność w miejscu zamieszkania dłużnika Komornik podjął 9 marca 2015 roku, kiedy to dłużnik oświadczył, że nie spłaci zadłużenia.

Dnia 10 marca 2015 roku Komornik wyznaczył termin licytacji zajętych ruchomości na dzień 31 marca 2015 roku.

Dnia 20 marca 2015 roku Komornik zwrócił się do Urzędu Skarbowego i Zakładu Ubezpieczeń Społecznych o podanie informacji umożliwiających ustalenie majątku.

Dnia 27 marca 2015 roku wpłynął wniosek dłużnika o zawieszenie postępowania egzekucyjnego z uwagi na wszczęcie procesu o pozbawienie wykonalności tytułu wykonawczego, na podstawie którego egzekucja jest prowadzona.

Postanowieniem z 31 marca 2015 roku Komornik zawiesił postępowanie egzekucyjne do czasu rozstrzygnięcia powództwa przeciwegzekucyjnego. Jako podstawę rozstrzygnięcia wskazał art. 177§1 pkt 1 k.p.c. w zw. z art. 13§2 k.p.c.

Dnia 15 maja 2015 roku Komornik, na wniosek Sądu prowadzącego sprawę o pozbawienie wykonalności tytułu wykonawczego, przesłał akta egzekucyjne temu Sądowi. Akta zostały zwrócone dnia 15 grudnia 2015 roku.

Dnia 15 marca 2016 roku wpłynął wniosek wierzycieli o przeprowadzenie licytacji ruchomości. Tego samego dnia pracownik kancelarii telefonicznie poinformował pełnomocnika wierzycieli o konieczności złożenia orzeczenia oddalającego powództwo przeciwegzekucyjne. Ponowną informację tej treści przekazano pełnomocnikowi wierzycieli w dniu 15 kwietnia 2016 roku.

Część ruchomości zajętych w dniu 2 marca 2015 roku została zbyta na licytacji w dniu 29 kwietnia 2016 roku przeprowadzonej w toku innej sprawy egzekucyjnej toczącej się z wniosku wierzycieli przeciwko dłużnikowi. Z kopia protokołu licytacji załączonego do akt objętych skargą wynika, że także w toku licytacji, na której był obecny pełnomocnik wierzycieli, był on ustnie informowany o konieczności przedłożenia orzeczenia sądu umożliwiającego podjęcie postępowania objętego skargą.

Postępowanie w sprawie o pozbawienie wykonalności tytułu wykonawczego stanowiącego podstawę egzekucji zostało prawomocnie zakończone w dniu 15 października 2015 roku, kiedy to uprawomocnił się wyrok oddalający powództwo.

Sąd Okręgowy zważył, co następuje:

Jak wynika z art. 2 ust. 2 ustawy z dnia 17 czerwca 2004 roku o skardze na naruszenie prawa strony do rozpoznania sprawy w postępowaniu przygotowawczym prowadzonym lub nadzorowanym przez prokuratora i postępowaniu sądowym bez nieuzasadnionej zwłoki (Dz. U. z 2004 roku, nr 179, poz. 1843, ze zm.), dla stwierdzenia, czy w sprawie doszło do przewlekłości postępowania, należy w szczególności ocenić terminowość i prawidłowość czynności podjętych przez (...) komornika sądowego w celu przeprowadzenia i zakończenia sprawy egzekucyjnej albo innej sprawy dotyczącej wykonania orzeczenia sądowego, uwzględniając charakter sprawy, stopień faktycznej i prawnej jej zawikłaności, znaczenie dla strony, która wniosła skargę, rozstrzygniętych w niej zagadnień oraz zachowanie się stron, a w szczególności strony, która zarzuciła przewlekłość postępowania.

W ugruntowanym orzecznictwie sądów powszechnych, Sądu Najwyższego jak i sądów administracyjnych przyjmuje się, że przewlekłość postępowania to nieuzasadnione żadną z okoliczności wymienionych w art. 2 ust. 2 ustawy z 2004 r. o skardze na naruszenie prawa strony (...) długotrwałe zaniechanie podejmowania czynności przez organ prowadzący postępowanie lub podejmowanie czynności nieefektywnych bądź pozornych. Zachodzi ona gdy postępowanie jest długotrwałe i rozwlekłe, a trwa ponad konieczność podjęcia czynności niezbędnych do zakończenia sprawy, pozostających w związku przyczynowym z działaniem lub zaniechaniem organu. Innymi słowy to wyrażając, przewlekłość postępowania występuje, gdy zwłoka jest nadmierna (rażąca) i nie znajduje uzasadnienia w obiektywnych okolicznościach sprawy. Aby stwierdzić przewlekłość postępowania konieczne jest ustalenie, że pomiędzy kolejnymi czynnościami występują długie, nieuzasadnione przerwy albo też pewne czynności nie są podejmowane w ogóle (tak: postanowienie Sądu Najwyższego z dnia 16 czerwca 2011 roku, III SPP 14/11, Lex nr 10959151, postanowienie Sądu Apelacyjnego w Krakowie z dnia 07 kwietnia 2009 roku, II S 4/09, KZS 2009/5/42, postanowienie Sądu Apelacyjnego we Wrocławiu z dnia 28 grudnia 2012 roku, II S 25/12, Lex nr 1254588, postanowienie Naczelnego Sądu Administracyjnego w Warszawie z dnia 23 listopada 2012 roku, II OPP 19/12, Lex nr 1240698).

Wskazać też trzeba, że skarga złożona w trybie cytowanej ustawy z 2004 r. nie może być instrumentem umożliwiającym dokonywanie merytorycznej oceny decyzji podejmowanych w toku postępowania. Takiej oceny może dokonywać jedynie sąd odwoławczy w ramach rozpoznawania złożonych przez stronę środków zaskarżenia. W postępowaniu ze skargi sąd nie ocenia zatem prawidłowości rozstrzygnięć wydanych w sprawie objętej skargą. Ocena taka ograniczona jest bowiem do prawidłowości i terminowości podejmowanych czynności (por. postanowienie Sądu Najwyższego z 9 września 2011 r., III SPP 27/11, Lex nr 1106755, postanowienie Sądu Apelacyjnego w Krakowie z 12 grudnia 2012 roku, I S 85/12, Lex 1217715).

Dla oceny zasadności skargi, która przede wszystkim kwestionuje brak podjęcia zawieszzonego postępowania, bez znaczenia pozostawała zatem sama prawidłowość zawieszenia postępowania egzekucyjnego przez Komornika. Wszak postanowienie w przedmiocie zawieszenia postępowania nie zostało zaskarżone, a zatem musiało wiązać w postępowaniu skargowym.

Istotną była jednak powołana podstawa prawna zawieszenia, to jest art. 177§1 pkt 1 k.p.c. w zw. z art. 13§2 k.p.c. Komornik zawiesił bowiem postępowanie egzekucyjne nie wobec uzyskania przez dłużnika postanowienia o zabezpieczeniu powództwa przeciwegzekucyjnego lub wstrzymania wykonalności tytułu wykonawczego, lecz z uwagi

na samo wszczęcie postępowania zmierzającego do pozbawienia wykonalności tytułu wykonawczego oceniając, że wynik tego postępowania może mieć wpływ na dalsze prowadzenie egzekucji.

Zawieszenie egzekucji na podstawie art. 177§1 pkt 1 k.p.c. w zw. z art. 13§2 k.p.c. sprawiało, że powinność jej podjęcia oceniać należało z uwzględnieniem art. 180§1 pkt 4 k.p.c. w zw. z art. 13§2 k.p.c. zgodnie z którym postępowanie zawieszono wobec wszczęcia innego postępowania cywilnego, którego rozstrzygnięcie ma wpływ na wynik sprawy zawieszanej, podejmuje się z urzędu z chwilą uprawomocnienia się orzeczenia kończącego to wszczęte postępowanie. Nie budzi przy tym wątpliwości pogląd, że sąd stosujący regulację art. 177§1 pkt 1 k.p.c. obowiązany jest interesować się na bieżąco przebiegiem drugiego postępowania, w celu zapewnienia sobie możliwości kontroli swego stanowiska co do podstaw zawieszenia. Pogląd ten należy stosować także do działań organu egzekucyjnego, który również zobowiązany jest do samodzielnej bieżącej kontroli przebiegu postępowania, którego wynik uznał za istotny dla dalszego przebiegu egzekucji. Wobec wyraźnego zastrzeżenia w art. 180§1 k.p.c., że podjęcie postępowania zawieszono na podstawie art. 177§1 pkt 1 k.p.c., następuje z urzędu, nie ma tu bowiem zastosowania zasada, zgodnie z którą to generalnie wierzyciel zobowiązany jest do złożenia wniosku o podjęcie zawieszony egzekucji.

Odnosząc te założenia do okoliczności sprawy objętej skargą wskazać trzeba, że powództwo o pozbawienie wykonalności tytułu wykonawczego, egzekwowanego przez komornika w sprawie objętej skargą, zostało prawomocnie oddalone 15 października 2015 roku, zaś akta egzekucyjne zwrócone Komornikowi w dniu 15 grudnia 2015 roku. W tym czasie Komornik nie podjęła czynności celem ustalenia wyniku procesu przeciwegzekucyjnego, co więcej nie rozpoznała wniosku wierzyciela o podjęcie postępowania z dnia 14 marca 2016 roku, który wpłynął w dniu 16 marca 2016 roku. Wskazane pismo wierzyciela zawierało bowiem wprost wyrażoną wolę kontynuowania egzekucji i nie sposób było uznać, że nie stanowi ono wniosku o podjęcie postępowania tylko dlatego, że nie zgłoszono w nim literalnie tej treści żądania.

Obiektywnie natomiast przesłanki zawieszenia odpadły z dniem 15 października 2015 roku, to jest z dniem uprawomocnienia się wyroku kończącego postępowanie w sprawie, której wynik miał według organu egzekucyjnego wpływ na możliwość kontynuowania egzekucji. Zatem postępowanie egzekucyjne w sprawie objętej skargą powinno być podjęte z urzędu niezwłocznie po ustaniu przyczyny zawieszenia. Jako, że do dnia wniesienia skargi, tj. 6 maja 2016 roku, pozostawało ono zawieszony, w sprawie wystąpił stan przewlekłości w rozumieniu art. 2 ust. 2 cytowanej ustawy o skardze na naruszenie prawa strony (...). Nieuzasadniona zwłoka w podjęciu postępowania wynosiła bowiem około 6 miesięcy.

Przemawiało to za uznaniem wystąpienia przesłanek opisanych w art. 2 ust. 2 tejże ustawy.

Wobec stwierdzenia przewlekłości Sąd Okręgowy przyznał na rzecz każdego ze skarżących sumę pieniężną w wysokości po 2.000 złotych, to jest w minimalnej wysokości określonej ustawą i zarazem pełnej żądanej przez skarżących.

Zgodnie z wnioskiem skargi Sąd Okręgowy za zasadne uznał wydanie zaleceń w trybie art. 12 ust. 3 ustawy. Komornik powinna zatem niezwłocznie podjąć czynność celem nadania prawidłowego dalszego biegu sprawie, w tym rozpoznać wniosek o podjęcie postępowania z dnia 15 marca 2016 roku.

Zgodnie z §14 ust. 3 rozporządzenia Ministra Sprawiedliwości z dnia 22 października 2015 r. w sprawie opłat za czynności adwokackie (Dz. U. z 2015 r. poz. 1800), przy uwzględnieniu poglądu wyrażonego w uchwałach Sądu Najwyższego z 10 lipca 2015 roku, III CZP 29/15, Lex nr 1751211 i z dnia 8 października 2015 roku, III CZP 58/15, Lex nr 1801480 oraz zważywszy na tożsamy nakład pracy pełnomocnika reprezentującego wierzycieli, Sąd Okręgowy zasądził na rzecz skarżących zwrot kosztów zastępstwa prawnego w postępowaniu skargowym w łącznej wysokości jednej stawki minimalnej.

Na podstawie art. 17 ust. 3 ustawy Sąd Okręgowy zwrócił skarżącym uiszczone w sprawie opłaty.

SSO Marcin Rak SSO Tomasz Pawlik SSO Barbara Braziewicz